

АПОЛОГІЯ ПРОФЕСІЇ

У Чернівцях, багатих своїми архітектурними перлинами, є одне приміщення — справжній модерн! — в якому знаходиться те, що й повинно знаходитись у таких мистецьких спорудах, — обласний художній музей. Правда, навіть нестарожили пам'ятають, що це приміщення для музею довелося відвойовувати двічі. Звичайно, в радянські пріснопам'ятні часи будинок музею був у кращому стані — адже там знаходився міськкомком партії України. Там простелялися килимові доріжки з першого поверху і аж на третій. Там стояло величезне дзеркало і майже завжди була тиша.

Ні килимові доріжки, ні дзеркало, ні навіть ручки на дверях не перейшли у спадок художньому музею. А тиша йому просто не була потрібна. Бо музей, згідно з концепцією, яку сповідує його нинішній директор, — то є пам'ять культури, пам'ять предметна, «речова», втілена митцями різних поколінь, націй, шкіл і прекрасні образи.

Нині виставочні павільйони другого поверху займають не зовсім звичні вернісажі. Так, вперше демонструють своє мистецтво ювеліри Костянтин Кравчук і Штефан Пержан. Про Штефана знаю надто мало, а Кравчук, чий витвори з металу й каміння могла б, приміром, одягти наша пісенна примадонна Софія Ротару, не в такому вже й далекому минулому — один з кращих танцюристів славетної «Смеречини». Витонченість, граціозність, смаком, вдалим поєднанням матеріалу й якимось внутрішнім ритмом виробу Костянтина Кравчука приваблюють погляд, заворожують душу.

А в залі навпроти — виставка випускників й студентів Вишницького коледжу прикладного мистецтва. Наскільки талановита наша молодь, вже не треба нікому доводити. Мені ж особливо впали в око витвори вихованців Ірини Баричевої. Це ткацтво, але ткацтво мистецьке. Традиційна техніка в них поєднується з цікавими пошуками нових технік, зокрема, використовується авторська техніка відомої в Україні художниці Олени Черногуз. Цікаво, що молоді прагнуть не лише виявляти суто професійні навички, долати опір матеріалу, а надавати своїм роботам глибинного змісту.

Разом з молодими ризикнув представити свої вишивки відомий майстер Михайло Покиданець. Справді, не знаєш, на чому ж зупинити погляд. Виявляється, прадавній хрестик і наприкінці 2-го тисячоліття в талановитих руках не вичерпав своїх мистецьких ресурсів.

Але не треба думати тим, хто рідко відвідує Художній музей, що цей культурно-просвітницький заклад зосереджує свою увагу на лише традиційному народному мистецтві. Хто не пам'ятає прекрасні виставки творів Одарки Киселиці чи Петра Яковенка, Наталі Ярмольчук чи Олега Любківського? А те, що колектив не боїться надавати виставочні зали молодим художникам, які, власне, лише заявляють про себе, засвідчує про високий професіоналізм працівників

музею, їх смак і почуття прекрасного. Пам'ятаю, який подив, а в декого й більшє — два роки тому викликав вернісаж «Жінка в образотворчому мистецтві». Прихильники й опоненти навіть влаштували дискусію з приводу того, чи варто було виставляти картини, на яких митці оспівували красу жінки, красу людського тіла. Бо, мовляв, що попови можна, то дякові заєь. Але справжнє мистецтво народжується не тільки в Мужені чи Флоренції — воно живе й тут, у Чернівцях. І за те, що маємо радість побачити його, насолодитися красою ліній і барв, дякуймо і тим, хто творить, і тим, хто відкриває творців для нас. І перше, і друге нині — справа надто складна. Культурне будівництво в Україні, однією зі складових якого є діяльність музеїв, на 90 відсотків тримається на ентузіазмі. Бо ж придбати щось для музейної збірки — проблема, створити для збереження творів мистецтва належний температурний режим — проблема, забезпечити охорону збірок — проблема... Розумію, коли інтернатські діти не мають у морози чобіток, а в спеку — найдешевших сандаликів, пенсіонеру не вистачає грошей на літр молока, то він купує півлітра, — про яку сигналізацію може йти мова! Але ж це підміна понять! Це наслідок, а не причина, бо ж і ті самі працівники музеїв уже не можуть розраховувати свою зарплатню так, щоб вистачило й на комунальні послуги, й на придбання тих самих чобіток для своїх же дітей, і на необхідне харчування.

Тому вони й захоплюють своєю відданістю справі майбутнього — а культурні надбання народу належать майбутньому! — які, попри все, нагадують, що не хлібом єдиним повинна жити людина, що людина без естетичного почуття, без катарсису душі неповноцінна.

Справді, Чернівський художній музей — то пам'ять нашої культури. Прекрасну концепцію виробила директор цього закладу Тетяна Дугаєва. Історик за освітою, вона музейник до кінчиків нігтів. Їй пощастило вчитися музейної справи у видатного діяча української культури Бориса Возницького. Пан Возницький навчав своїх підлеглих не боятися ніякої роботи — чи то очищати від бруду знайдені на горнищах давні ікони, чи самотужки вішати в музеї штори. Тому й не дивно, що пані Тетяна, хоч уже давно не молодший чи навіть старший науковий працівник, а директор одного з кращих музеїв області, ніколи не спостерігає, що робиться, а допомагає, робить сама. І ще — вона не дає спокою своїй команді. Не дає спокою й тим, від кого в великій мірі залежить діяльність музею. І це прекрасно. Бо історія вчить, що все перетворюється на порошок, а залишаються лише мистецькі шедеври та добре ім'я.

Парасковія НЕЧАСВА.

У.
ю.
ас
ла

ня
с-
н,
і і
кі
(у

ор
са
у
е-
)-

Р
Г
Р
—
я

сі
Р

кі
сі

ж
Р
ві
бі
сі
сі

пі
пі
гі

пі
ді
ді
ді
о)

пі
НС
че
мі
пі
зі
ос

зе
хо

щ
ку

та
то
за
ам
ма

сі

ти
А
но
пр

ро
ше
не
ма